

Piipsan Tuulivoima Oy

Piipsannevan tuulivoimapuiston rakentamiseen liittyvä
kiviaineksen otto: asukaskyselyn tulokset

101016425

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Asukaskyselyn toteutus	4
3	Kyselyn tulokset	5
3.1	Vastaajien taustatiedot	5
3.2	Hankealueen ja sen lähiseudun nykyinen käyttö ja merkitys	7
3.3	Arviot hankkeen mahdollisista vaikutuksista	8
3.4	Yleiset kommentit ja tiedonsaanti	15
4	Yhteenvedo ja johtopäätökset	16

Liitteet

Liite 1	Asukaskyselyn lomake
---------------	----------------------

Tekijä
Ari Nikula, FM

01/03/2022

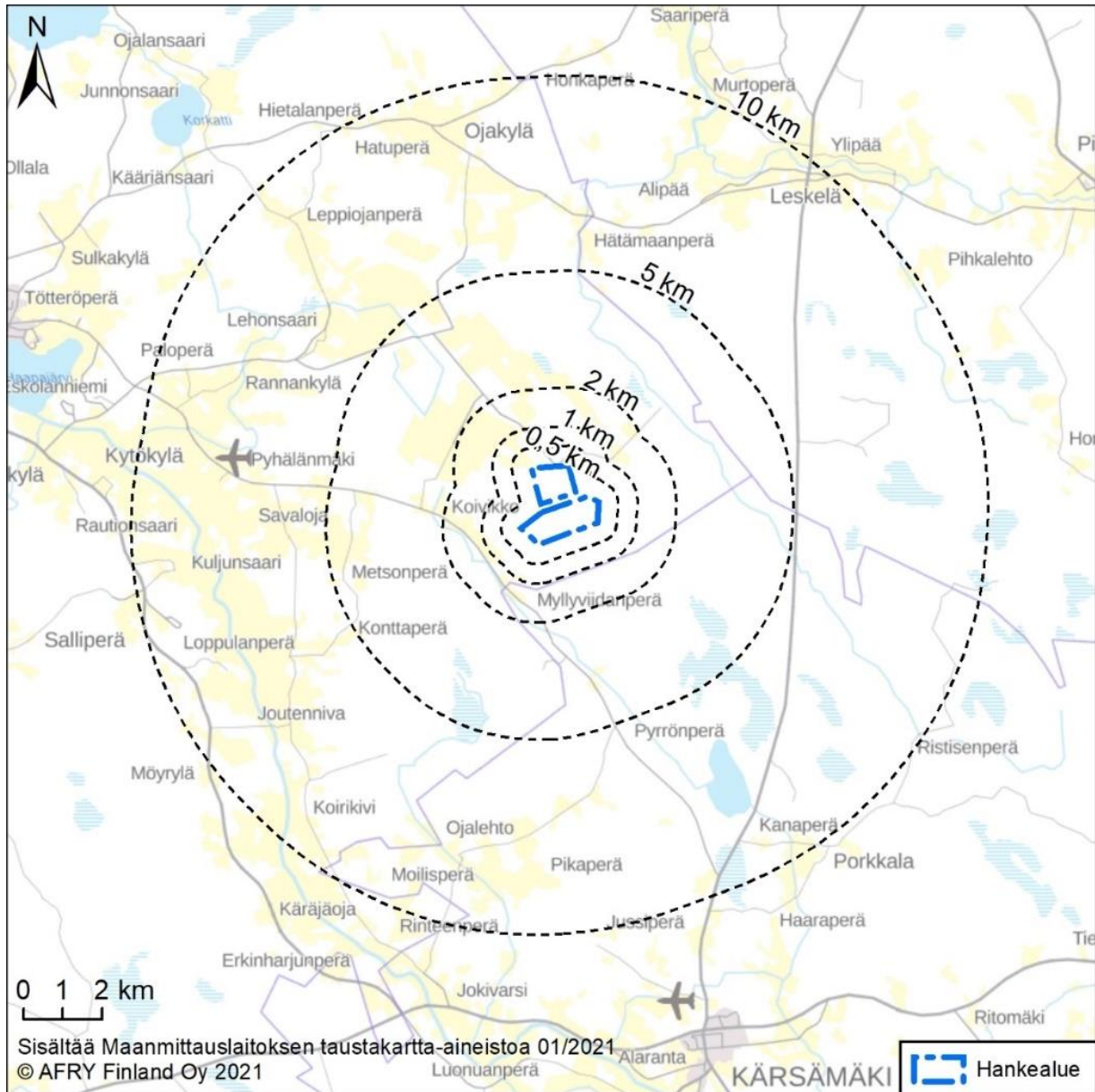
101016425

Tarkastaja
Liisa Suhonen, DI

Kannen kuva: © AFRY Finland Oy

1 Johdanto

Piipsan Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Haapaveden Piipsannevan alueelle (Kuva 1-1). Tuulivoimapuiston infrastruktuurin rakentaminen edellyttää merkittävässä määrin kiviainesta, mihin liittyen on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ja sen tueksi toteutettiin asukaskysely, jolla kerättiin lähialueen asukkaiden näkemyksiä ja mahdollisia huolenaiheita vaikutusten arvioinnin tueksi liittyen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön. Kyselyn tavoitteena oli myös tiedottaa lähiasukkaita hankkeesta. Kyselyn toteuttamisesta vastasi AFRY Finland Oy Piipsan Tuulivoima Oy:n toimeksiannosta. Kyselylomake on liitteenä 1.

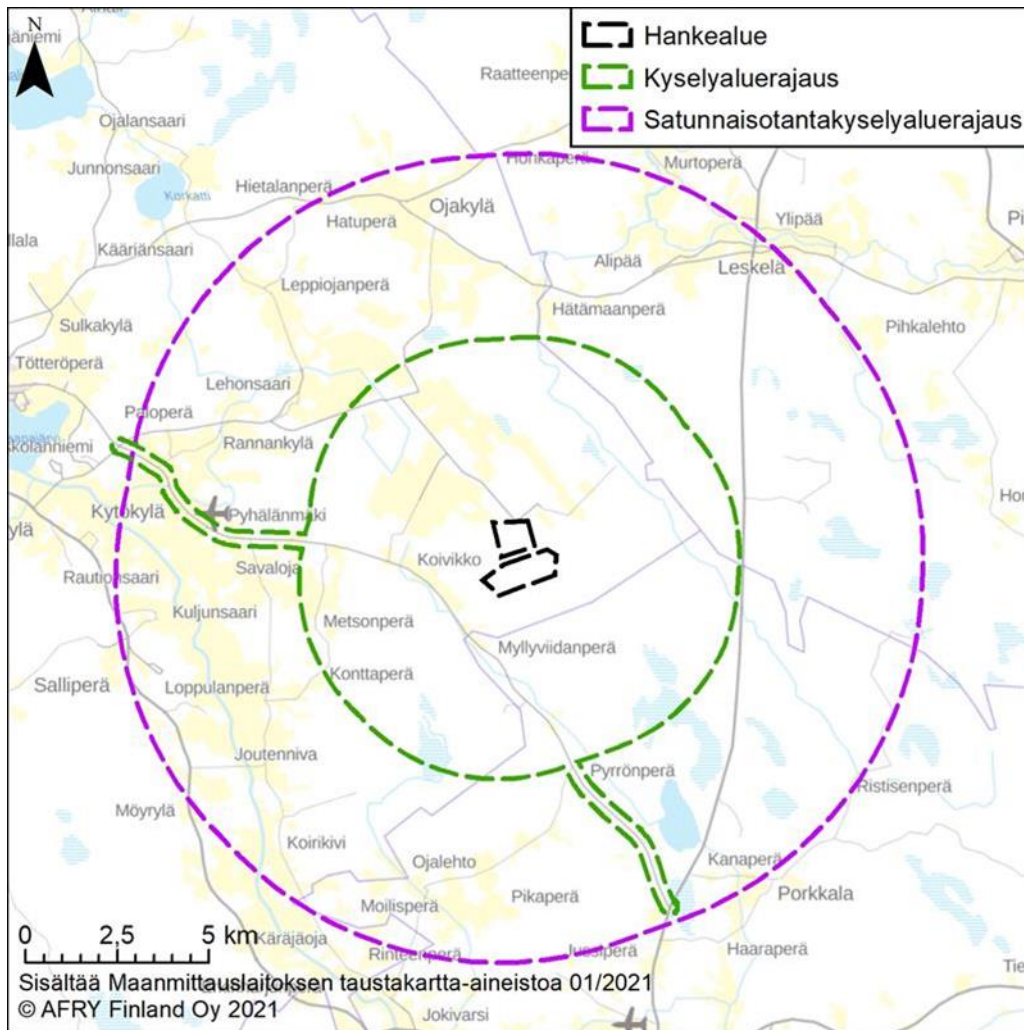

Kuva 1-1. Etäisyysvyöhykkeet hankealueesta.

Kyselyn tulosten raportoinnissa on keskitytty kyselyn olennaisimpiin tuloksiin. Avovastauksia on havainnollistettu raportoimalla suoria lainauksia. Kyselyn tulokset on raportoitu kyselylomakkeen mukaisessa järjestyksessä ja tuloksia on myös peilattu suhteessa vastaajien taustamuuttujiin. On huomioitava, että raportissa käsitellään vain asukaskyselyyn vastanneiden arvioita ja näkemyksiä.

2 Asukaskyselyn toteutus

Asukaskysely toteutettiin joulu-tammikuussa 2021/2022 hankkeen lähialueen vakituksille talouksille ja vapaa-ajan asukkailla. Kysely lähetettiin postitse kaikkiin talouksiin noin 5 km etäisyydelle hankealueesta ja lisäksi yhdystien 7 980 (Kytökyläntie / Pyrrönpääntie) varren asutukselle välillä Kytökylä-Hatuperä (Kuva 2-1). Kysely lähetettiin myös satunnaisotannalla etäämmälle hankealueesta (noin 10 km säteellä) siten, että riittävä kyselymäärä saavutettiin (300 kpl). Vapaa-ajan asuntojen osalta mukana olivat rakennukset, joiden käyttötarkoitus rekisterissä on vapaa-ajan asunto tai omakotitalo, joiden käyttötila on vapaa-ajan asuminen ja jotka ovat elossa olevan yksityishenkilön omistuksessa. Jos asuinrakennus oli osoitepimintahetkellä tyhjiään tai rakennus oli tuotanto- tai toimitilakäytössä, sitä ei otettu mukaan kyselyyn. Kyselyitä lähetettiin yhteensä 300 kpl, joista vakituksia talouksia oli 267 kpl ja vapaa-ajan asuntoja 33 kpl.

Kuva 2-1. Kyselyalue.

Kyselylomakkeita osoitettiin yksi per talous. Vastaajille annettiin vastausaikaa noin kaksi viikkoa. Kyselyn toteuttamisessa hyödynnettiin Digi- ja väestötietoviraston osoitetietoja. Kyselylomake sisälsi 21 kysymystä (liite 1). Kyselyn mukana lähetettiin hankekuvaus sekä kuvaus ympäristövaikutusten arvioinnista.

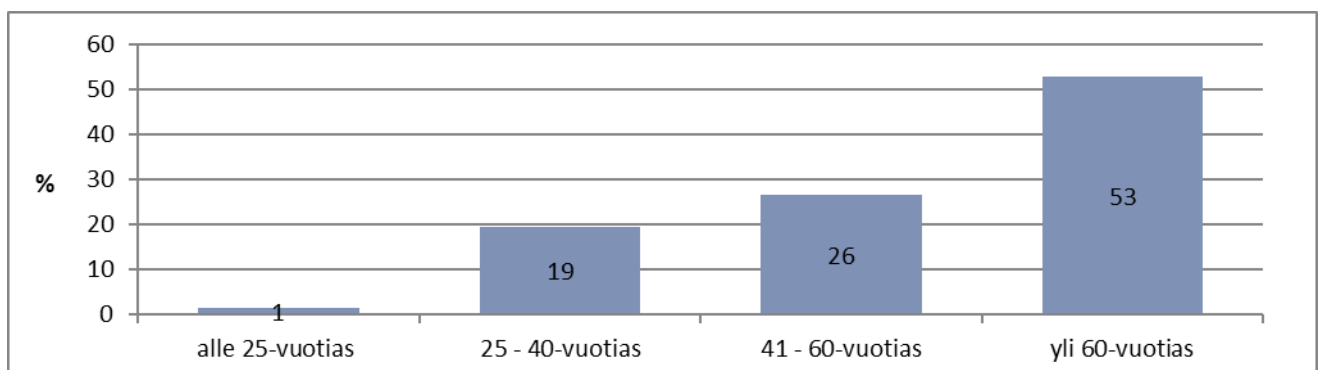
Vastauksia palautui määräaikaan mennessä 72 kpl ja vastausprosentiksi muodostui 24. Vastausaktiivisuus on YVA-hankkeiden kyselytutkimuksiin verrattuna hyvin tavanomainen, mutta silti

enemmistö kyselyn saaneista ei ilmaissut mielipidettään hankkeeseen liittyvistä asioista, mikä tuo epävarmuutta kyselyn tulosten yleistettävyyteen. Vakituiset asukkaat ja vapaa-ajan vastasivat yhtä aktiivisesti: molempien osalta vastausprosentti oli 24.

3 Kyselyn tulokset

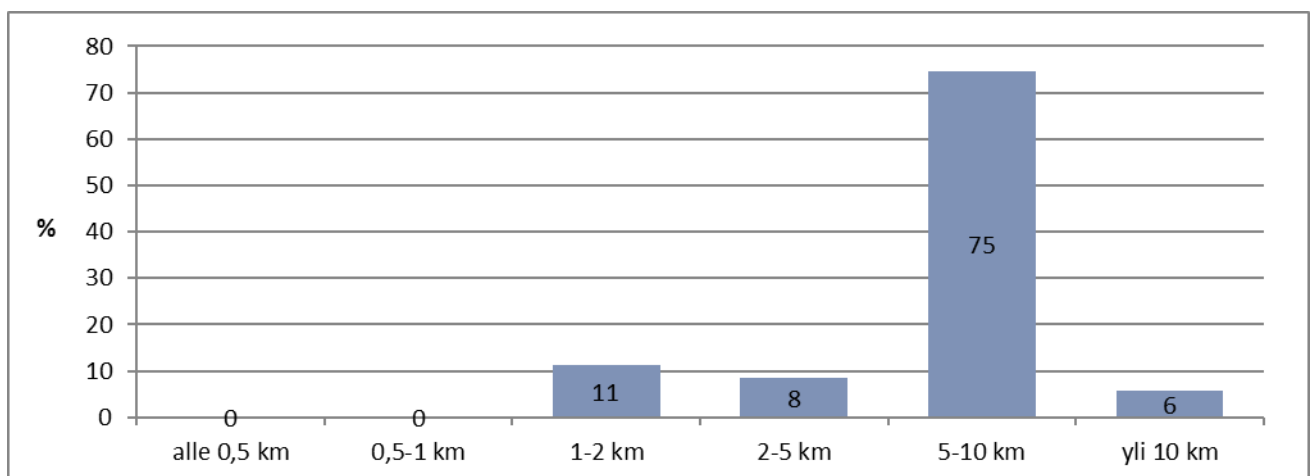
3.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi 72 henkilöä, joista 89 % (64 henkilöä) oli vakituksia asukkaita ja 11 % (8 henkilöä) vapaa-ajan asukkaita. Heistä jotka halusivat ilmoittaa sukupuolensa, oli miehiä 62 %. Vastaajien ikäjakauma on esitetty kuvassa 3-1. Yli puolet vastaajista oli yli 60-vuotiaita ja 79 % oli yli 40-vuotiaita, joten vastaajien keski-ikä oli varsin korkea. Ikäjakauma poikkeaa seudun yleisestä väestörakenteesta, mikä on huomioitava tuloksia tulkittaessa. Alle 25-vuotiaita vastaajia oli vain yksi. Asukaskyselyä ei lähetetty alle 18-vuotiaille asukkaille.

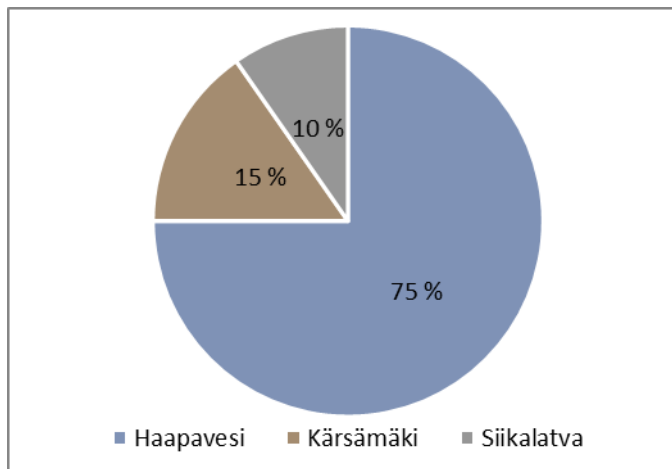
Kuva 3-1. Vastaajien ikäjakauma (vastausmäärä: n=72).

Vastaajien arvioima etäisyys asunnostaan tai loma-asunnostaan hankealueelle on esitetty kuvassa 3-2. 75 % vastaajista arvioi etäisyyden olevan 5–10 km. Yksikään vastaaja ei arvioinut etäisyyden olevan alle kilometrin. 1–2 km etäisyydellä asuvia oli 11 % vastaajista. Muutama vastaaja arvioi etäisyyden olevan yli 10 km.

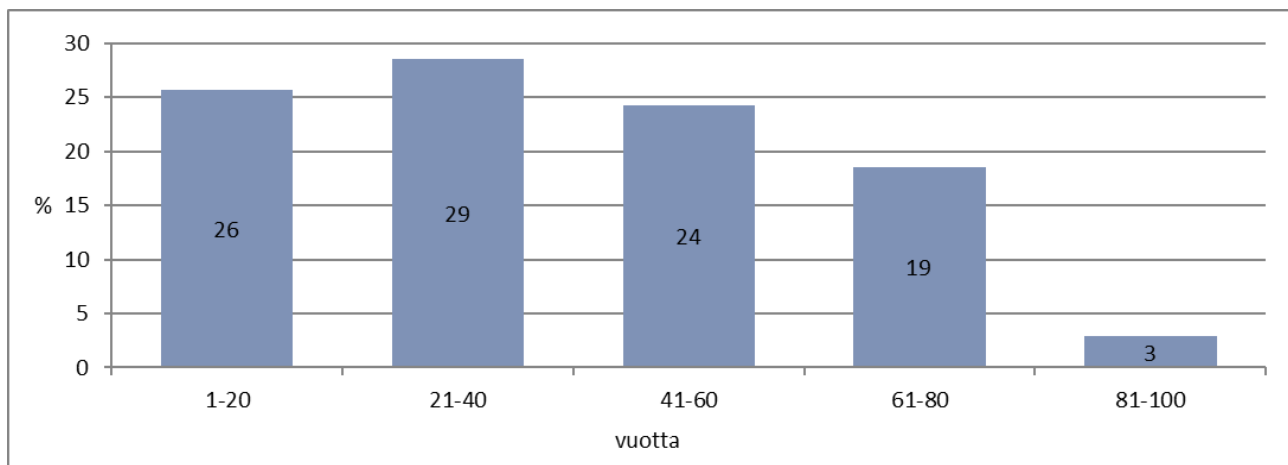
Kuva 3-2. Vastaajien arviot vakituisen asuntonsa tai loma-asuntonsa etäisyydestä hankealueelle (n=71).

Valtaosa (75 %) vastaajien asunnoista sijaitsi Haapavedellä ja loput Kärsämäellä ja Siikalatvalla (Kuva 3-3).

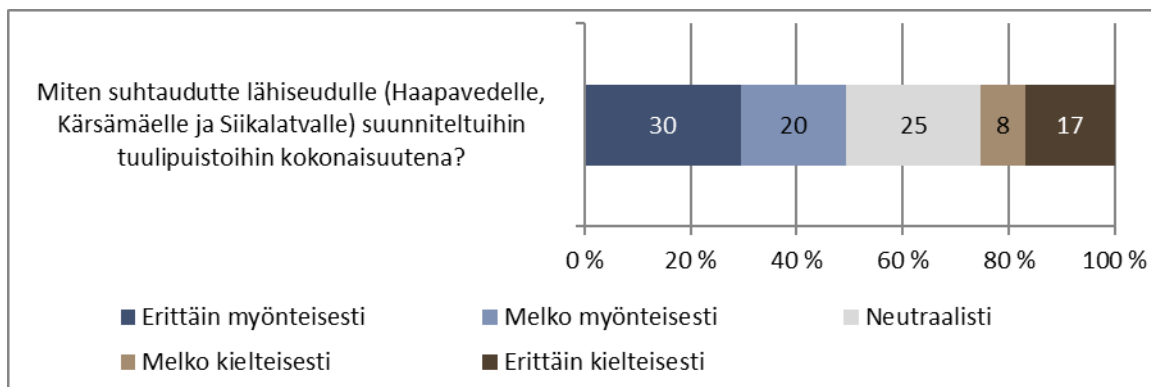
Kuva 3-3. Vastaajien vakituisen asunnon tai loma-asunnon sijaintikunta (n=72).

Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan asuin- tai lomailuvuotensa seudulla. Vastausten keskiarvo oli 40 vuotta ja mediaani 36 vuotta. 20 vuoden välein luokitellut vastaukset on esitetty kuvassa 3-4.

Kuva 3-4. Vastaajien ilmoittamat asuin- tai lomailuvuodet seudulla (n=70).

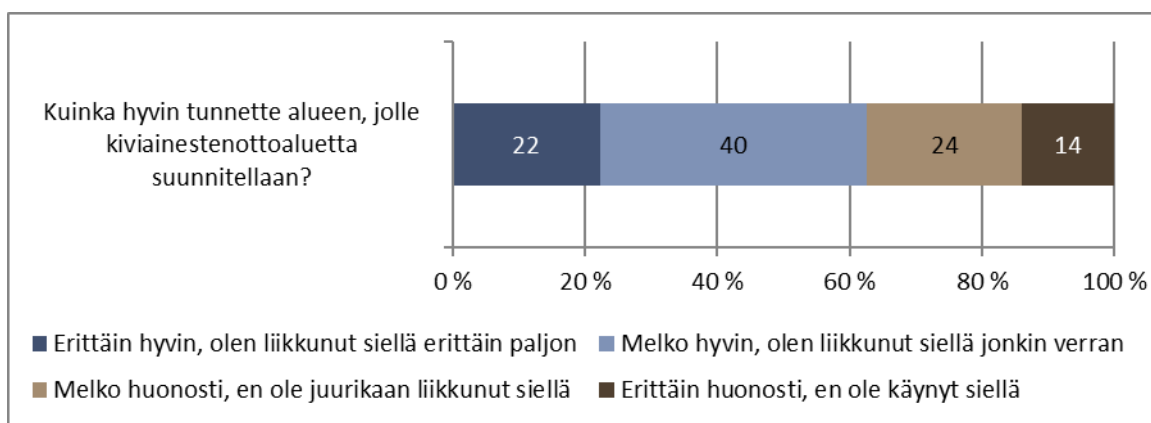
Vastaajilta kysyttiin suhtatumista lähiseudulle (Haapavedelle, Kärsämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin (Kuva 3-5). Suurempi osa (50 %) vastaajista suhtautui niihin kokonaisuutena myönteisesti kuin kielteisesti (25 %). Neljäsosa suhtautui neutraalisti.

Kuva 3-5. Vastaajien suhtautuminen lähiseudulle (Haapavedelle, Kärämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin (n=71).

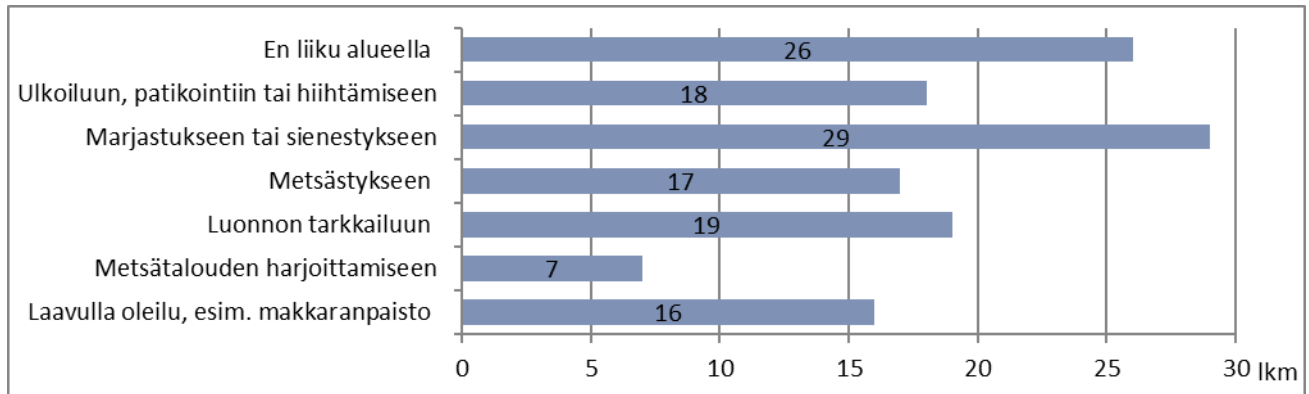
3.2 Hankealueen ja sen lähiseudun nykyinen käyttö ja merkitys

Vastaajien aluetuntemusta ja tapoja käyttää hankealuetta kartoitettiin kolmella kysymyksellä. Lähes kaksi kolmesta vastaajasta tunsi alueen, jolle kiviainesottoaluetta suunnitellaan, vähintään melko hyvin (Kuva 3-6).

Kuva 3-6. Vastaajien arviot kysymykseen ”Kuinka hyvin tunnette alueen, jolle kiviainestenottoaluetta suunnitellaan?” (n=72).

Suosituin hankealueen nykyinen käyttötapa oli marjastus tai sienestys, jota ilmoitti harrastavansa 29 vastaajaa (41 % kysymykseen vastanneista) (Kuva 3-7). Seuraavaksi yleisimmät käyttötavat olivat luonnon tarkkailu (27 %), ulkoilu, patikointi tai hiihtäminen (25 %), metsästys (24 %) ja laavulla oleilu, esimerkiksi makkaranpaisto (23 %). Metsätaloutta alueella harjoittaa 10 % vastanneista. 26 vastaajaa ei liiku alueella (37 % vastanneista). Annettujen vaihtoehtojen lisäksi avoimissa vastauksissa (3 kpl) mainittiin moottorikelkkailu, autolla alueen läpiajo sekä lastenlasten kanssa käyminen.

Kuva 3-7. Vastaajien arviot kysymykseen ”Mihin harrastuksiin tai muihin tarkoituksiin käytätte hankealuetta?” (n=71).

Vastaajilla oli lisäksi mahdollisuus kuvata vapaamuotoisesti suunnitellun kiviainesottoalueen ja sen lähiympäristön merkitystä elinympäristössään. Avovastauksissa (39 kpl) tuli esille alueen vaihteleva merkitys vastaajille, mutta toisaalta 41 % vastanneista (16 kpl) ilmoitti ettei alueella ole merkitystä heidän kannaltaan. Vastauksista nousivat esiin seuraavat aihepiirit:

- marjastus / sienestys (4 vastaajaa mainitsi)
- retkeily / liikkuminen (2)
- arvokas metsäalue (2)
- metsänhoito / metsätalous (2)
- metsätila lähistöllä (2)
- arvokas metsäkanalintujen kannalta (2)
- lähistön pohjavesialue / vesilähde (2)
- metsästys (1)

Seuraavassa on esitetty esimerkkejä avovastauksista:

”Ympäri vuoden tulee liikuttua siellä.”

”Merkittävä metsästys/marjastusalue, metsäkanalintujen talvehtimisalue.”

”Arvostan sitä, että saan marjat ja sienet puhtaina ilman saasteita!”

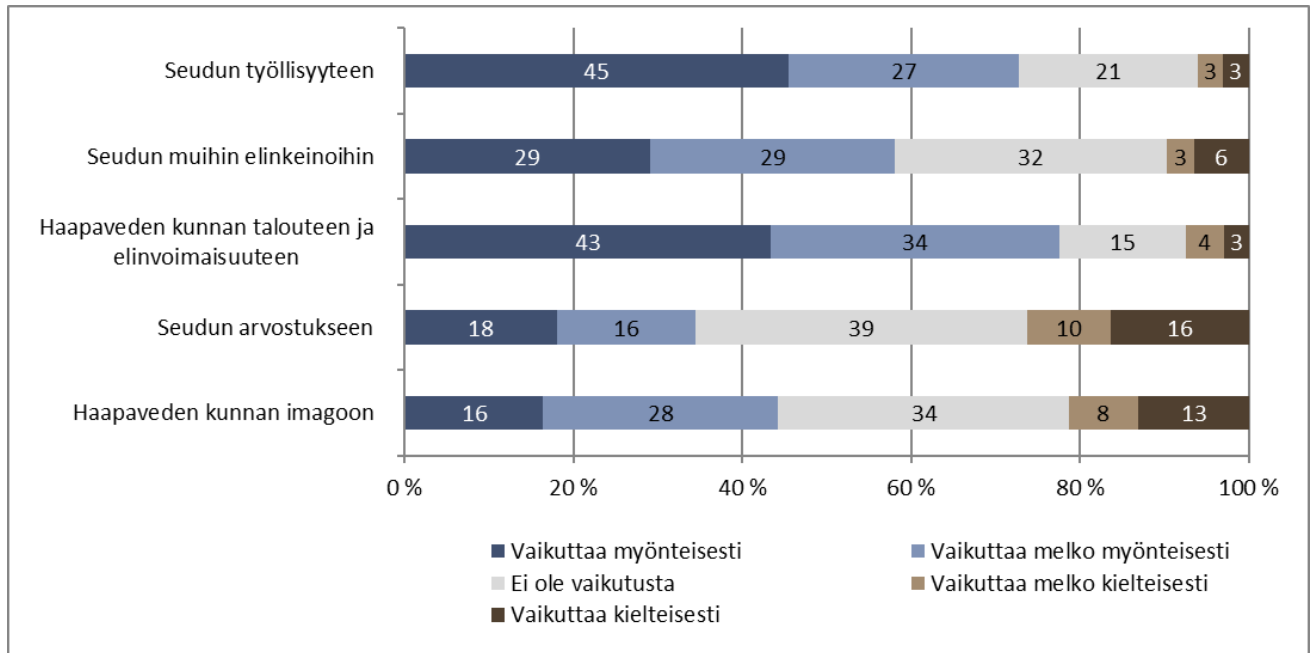
”Lähiseudulla omia metsiä, tuskin vaikuttaa mitenkään meidän metsiin.”

”Hyviä metsätalousalueita.”

”Menetän marjastus- ja retkeilyalueen.”

3.3 Arviot hankkeen mahdollisista vaikutuksista

Vastaajia pyydettiin arvioimaan hankkeen **yhteiskunnallisia ja taloudellisia** vaikutuksia eri näkökulmista (Kuva 3-8). Myönteisimmiksi vaikutuksiksi arvioitiin vaikutukset Haapaveden kunnan talouteen ja elinvoimaisuuteen sekä seudun työllisyyteen: noin kolme neljästä vastaajasta arvioi vaikutukset vähintään melko myönteisiksi. Yli puolet vastaajista arvioi hankkeen vaikutukset seudun muihin elinkeinoihin myönteisiksi, kun taas Haapaveden kunnan imagoon vaikutukset arvioi myönteiseksi alle puolet vastaajista ja seudun arvostukseen kolmasosa. Varsin suuri osa vastaajista arvioi, ettei hankkeella ole vaikutuksia edellä mainittuihin asioihin: kysymyksestä riippuen 15–39 % vastaajista oli tätä mieltä.

Kuva 3-8. Vastaajien arviot hankkeen yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista (n=61–67).

Vastaajia pyydettiin arvioimaan hankkeen **mahdollisia vaikutuksia** sen toimintavaiheessa (Kuva 3-9). Vaikutukset arvioitiin pääosin neutraaleiksi tai kielteisiksi kaikkien kysyttyjen asioiden osalta. Hankkeella ei pääosin arvioitu olevan vaikutuksia seuraaviin asioihin (vähintään kaksi kolmasosaa arvioi, ettei vaikutusta aiheudu):

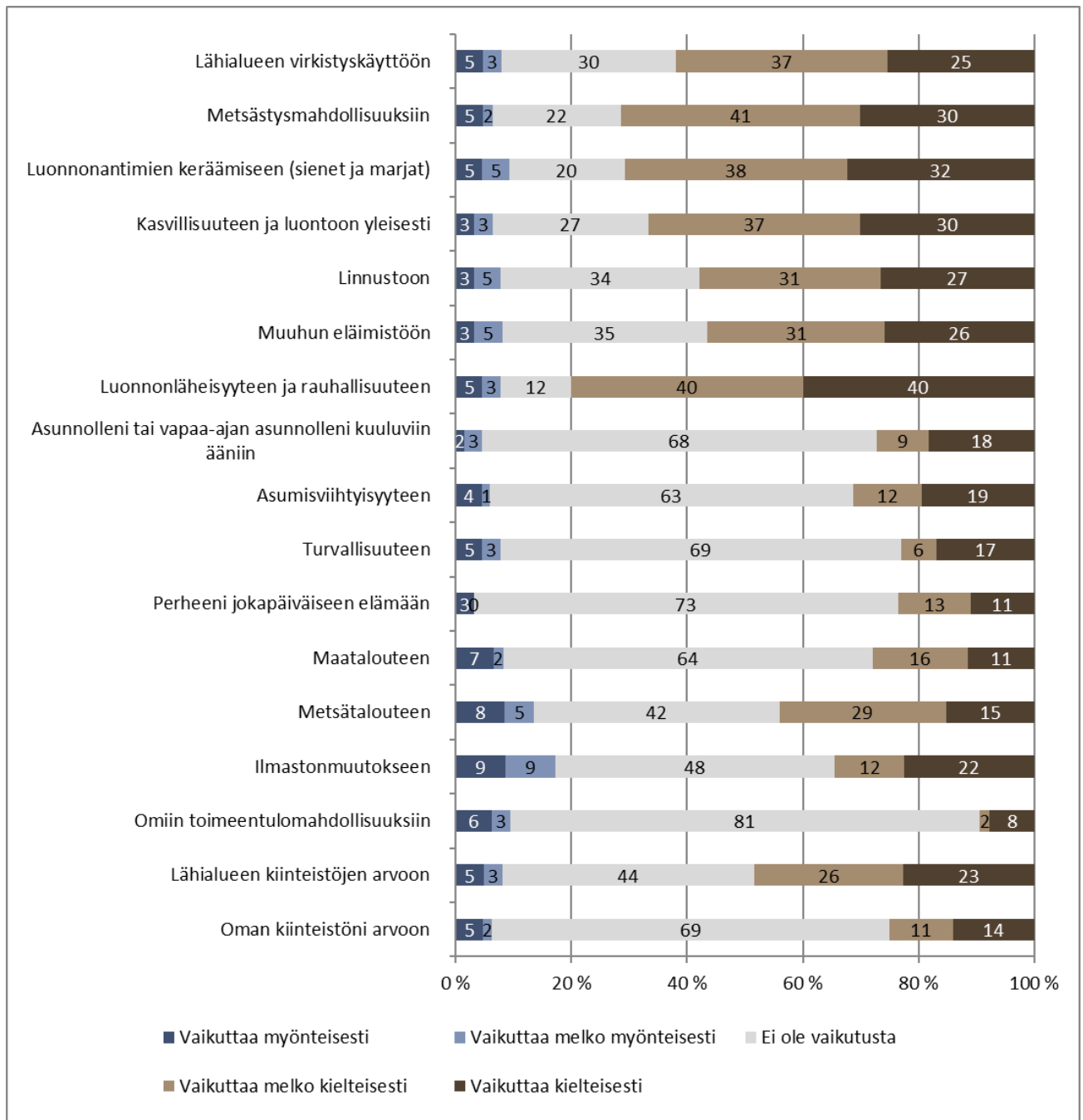
- omiin toimeentulomahdollisuuksiin
- perheen jokapäiväiseen elämään
- oman kiinteistön arvoon
- turvallisuuteen
- asunnolle tai vapaa-ajan asunnolle kuuluviin ääniin

Vastauksia tulkittaessa on syytä huomioida vastaajien varsin korkea keski-ikä: yli puolet vastaajista oli yli 60-vuotiaita (liittyen esimerkiksi toimeentulomahdollisuuksiin). Kielteisimmät vaikutukset arvioitiin kohdistuvan seuraaviin asioihin (vähintään kaksi kolmasosaa arvioi vaikutukset kielteisiksi tai melko kielteisiksi):

- luonnonläheisyyteen ja rauhallisuuteen
- luonnonantimien keräämiseen (sienet ja marjat)
- metsästysmahdollisuuksiin
- kasvillisuuteen ja luontoon yleisesti

Myönteisiä arvioita esitettiin eniten liittyen ilmastonmuutokseen, mutta senkin osalta vain alle viidesosa arvioi vaikutukset myönteisiksi.

Avovastauksissa (5 kpl) tuotiin lisäksi esiin seikkoja liittyen liikenneturvallisuuteen, työpaikkoihin, maisemavaikutuksiin sekä pohjavesialueeseen ja lähteeseen.

Kuva 3-9. Vastaajien arviot hankkeen toimintavaiheen mahdollisista vaikutuksista (n=58-67).

Vastaajille annettiin mahdollisuus tuoda vapaamuotoisesti esille hankkeen lähiseudun **erityisen herkkiä alueita, kohteita tai toimintoja**, joihin he uskovat hankkeen toiminnan vaikuttavan. Lisäksi kysyttiin miten tätä vaikutusta voitaisiin ehkäistä tai vähentää. Avovastauksia annettiin 26 kpl, joista 12:ssa tuotiin esille näkemys ettei lähiseudulla ole erityisen herkkiä kohteita. Muissa vastauksissa korostuivat huolet liittyen seuraaviin asioihin:

- Koivikonperän pohjavesialue ja lähdevesi
- Pölyäminen
- Eläimistö: linnusto (mm. metso) ja riistaeläimet (mm. hirvi)
- Luonto yleisesti

Haittojen ehkäisy- tai vähentämistapana esitettiin hankkeen toteuttamatta jättämistä sekä opin ottamista olemassa olevista vastaavista hankkeista. Seuraavassa on esitetty esimerkkejä avovastauksista:

"Välttää lähteiden luona työskentelyä sekä putkistojen päällä/lähellä liikkumista. Karttaan on merkitty lähteet ja kaikkiin Koivikonperän taloihin tulee vesi niistä. Osaan ainoa vesi, osaan lisänä kunnan veden ohella."

"Ottaa oppia siitä, missä tällainen työ on käynnissä. Huomioida ne asiat, joissa on korjaamisen tarvetta kun työ alkaa ja korjata mahdollisimman pian."

"Jättää tekemättä, rakentakaa ydinvoimaa."

"En tunne aluetta niin hyvin, että voisin arvioida niitä."

"Parhaiten vähenisi, jos hakisitte kiviaineksen jo valmiilta murskaamolta Myllyviidanperältä noin 2 km päästä."

"Ei kyllä ole erityisen herkkiä alueita."

"Pölyn kulkeutuminen maastoon, vaikutus eläimistöön."

"Pohjavesialueita! Hankealue on suunniteltu kokonaan herkälle metsäkanalintujen pesimä- ja reviirialueelle, jossa on varmuudella metson soidinalue."

"Hankkeella ei negatiivisia vaikutuksia."

"Pölyhaitta voi näkyä/näkyä/vaikuttaa marjastus- ja sienestysmahdollisuuksiin ja alueen virkistyskäyttöön hankkeen aikana."

"Keskeyttää koko tuulivoimahanke, koska se pilaa lähialueen ihmisten elinympäristön."

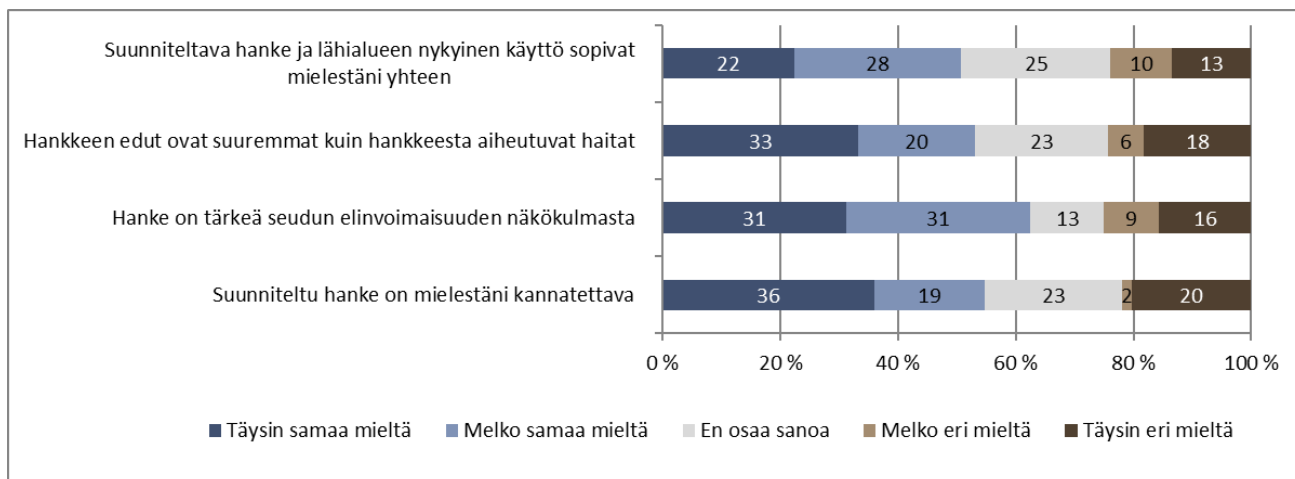
"Kiinteistöllemme tulee hankealueelta lähdevesi. Hankkeen myötä lähdeveden laatu ja saatavuus vaarantuu/voi vaarantua. Kuinka turvaatte veden laadun/saatavuuden säilymisen?"

"Metsän aluskasvillisuus kärsii, samoin puut ja linnut katoaa."

Hankkeen mahdollisia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia tiedusteltiin avoimilla kysymyksillä, joissa vastaajille annettiin mahdollisuus mainita yksi merkittävin myönteinen ja kielteinen vaikutus. **Myönteisten vaikutusten** vastauksissa (47 kpl) korostui ennen muuta hankkeen työllisyysvaikutukset: lähes puolet vastanneista nosti sen esiin. Muita esiin nousseita seikkoja olivat muun muassa vaikutukset kunnan talouteen, sähköntuotanto ja tuulivoima tuotantomuotona, tiestön paraneminen, paikallisten yrittäjien käyttäminen ja lyhyt kiviaineksen kuljetusmatka.

Kielteisissä vaikutuksissa (36 kpl) nousi selvimmin esiin yleinen huoli hankkeen vaikutuksista luontoon ja ympäristöön: lähes puolet vastanneista nosti sen esiin. Muita esiin nousseita seikkoja olivat muun muassa maisema- ja meluvaikutukset sekä vaikutukset pohjavesiin / lähteisiin, lintuihin, eläimistöön ja liikenteeseen. Yksittäisiä mainintoja esitettiin liittyen metsästykseseen ja pölyämiseen.

Yli puolet vastaajista suhtautui hankkeeseen eri näkökulmista yleisesti ottaen myönteisesti ja noin neljäsosa kielteisesti (Kuva 3-10). Lähes kaksi kolmesta oli vähintään melko samaa mieltä **väit-tämän** "Hanke on tärkeä seudun elinvoimaisuuden näkökulmasta" kanssa. Vastaajista 55 % piti hanketta vähintään melko kannatettavana ja 22 % ei pitänyt.

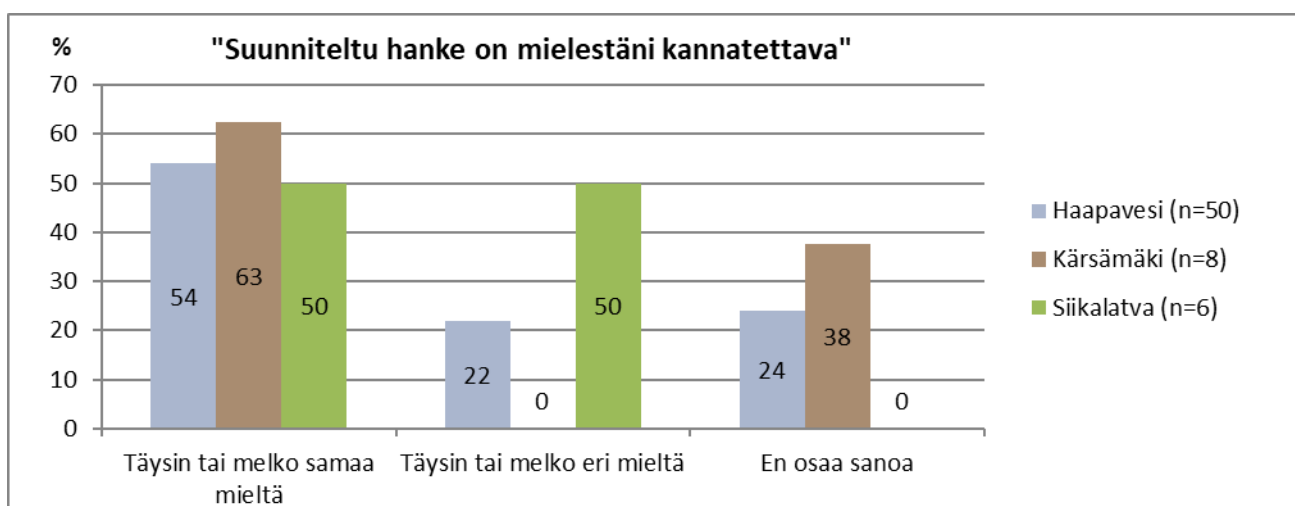

Kuva 3-10. Vastaajien suhtautuminen hanketta koskeviin väittämiin (n=301–303).

Vastaajien suhtautumista väittämään **”Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava”** selvitettiin tarkemmin ottamalla huomioon:

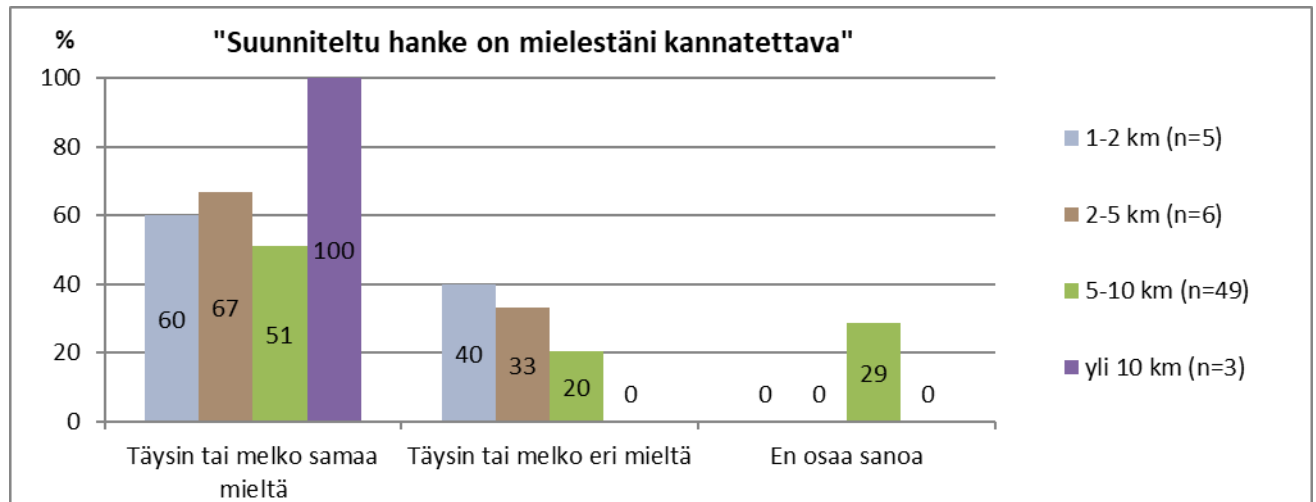
- asunnon tai loma-asunnon sijaintikunta
- asunnon tai loma-asunnon etäisyys hankealueesta
- asuin- tai lomailuvuodet seudulla
- suhtautuminen lähiseudulle (Haapavedelle, Kärämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin
- suunnitellun kiviainestenottoalueen tuntemus

Hieman yli puolet haapavetisistä vastaajista piti hanketta vähintään melko kannatettavana (Kuva 3-11). Kannatuksessa ei ollut suuria eroja vastaajan asunnon tai loma-asunnon sijaintikuntien välillä. Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava Kärämäeltä ja Siikalatvalta vastanneiden asukkaiden pienet määrät (8 ja 6 vastaajaa).

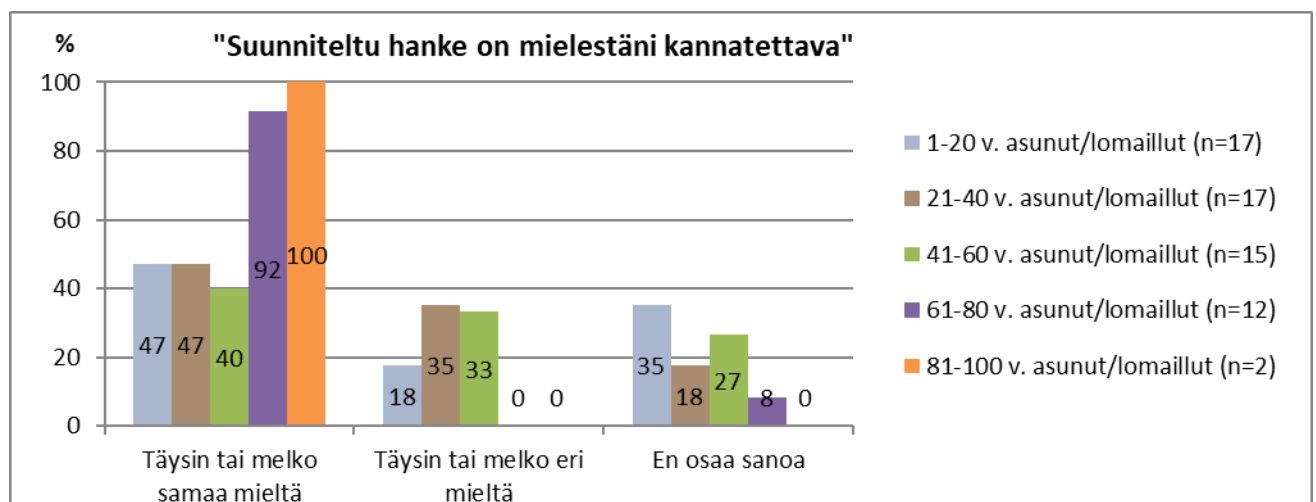
Kuva 3-11. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen ”Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava” asunnon tai loma-asunnon sijaintikunnan mukaan.

Myöskään vastaajan asunnon (vakituiset ja loma-asunnot) etäisyydellä hankealueesta ei näyttänyt olevan selvää yhteyttä hankkeeseen suhtautumisen kanssa (Kuva 3-12). Aivan kauimpana asuvat (yli 10 km) suhtautuivat hankkeeseen myönteisimmin: kaikki kolme vastaajaa kannattivat sitä. Selvä enemmistö vastaajista asuu 5–10 km etäisyydellä (49 vastaajaa), ja heistä noin puolet kannatti hanketta, viidesosan oltua eri mieltä. Tähän verrattuna lähempänä asuvista suurempi osa kannatti hanketta (60–67 %), mutta toisaalta myös vastusti (33–40 %).

Kuva 3-12. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen "Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava" asunnon tai loma-asunnon etäisyyden mukaan.

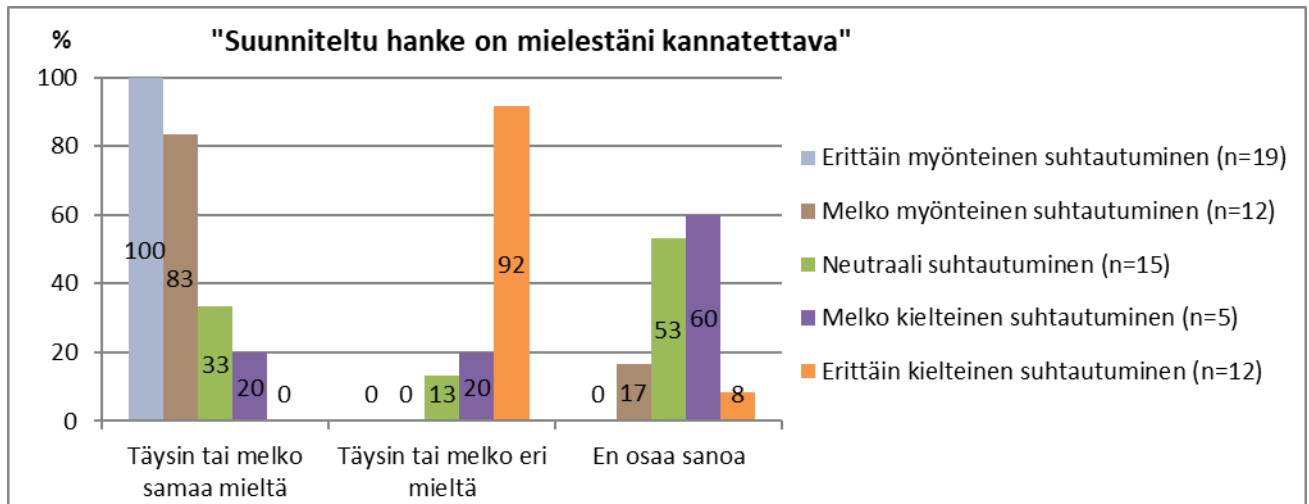
Seudulla asumis- tai lomailuvuosien kestolla näytti olevan yhteys hankkeeseen suhtautumisen kanssa vain siltä osin, että yli 60 vuotta asuneet tai lomailleet suhtautuivat hankkeeseen myönteisemmin (Kuva 3-13). Muutoin hanketta piti kannatettavana hieman alle puolet vastanneista juurikaan riippumatta asumis- tai lomailuvuosien kestosta.

Kuva 3-13. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen "Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava" asuin- tai lomailuvuosien mukaan.

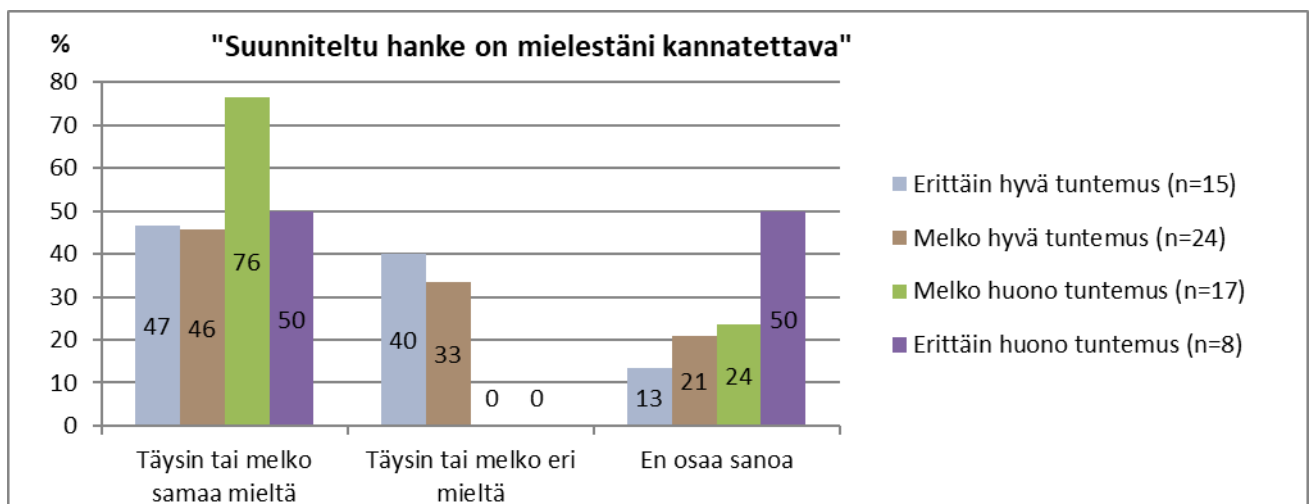
Vastaajien suhtautumisella lähiseudulle (Haapavedelle, Kärämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin oli selvä yhteys sen kanssa miten he suhtautuivat kiviainesottohankkeeseen:

tuulipuistoihin myönteisesti suhtautuvat suhtautuivat myönteisesti myös kiviainesottohankkeeseen (Kuva 3-14). Vastaavasti tuulipuistoihin erittäin kielteisesti suhtautuvat eivät pitäneet kiviainesottohanketta kannatettavana.

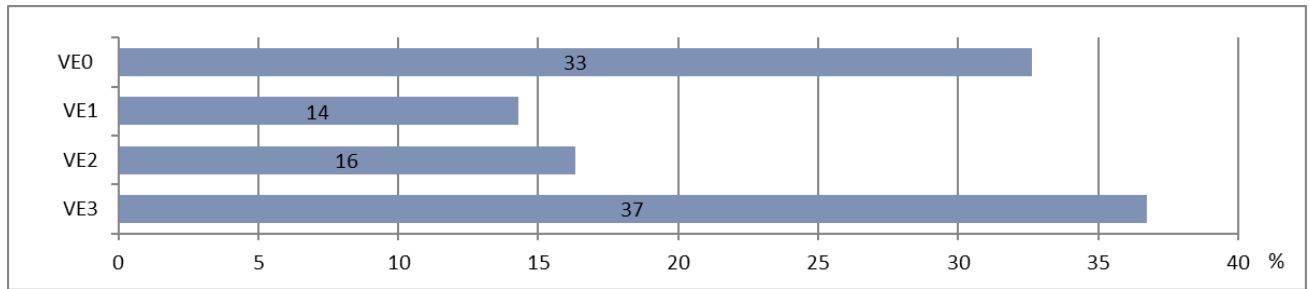
Kuva 3-14. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen "Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava" lähiseudulle (Haapavedelle, Kärämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin suhtautumisen mukaan.

Vajaa puolet hankealueen joko erittäin tai melko hyvin tuntevista piti hanketta kannatettavana (Kuva 3-15). Melko huonosti alueen tuntevista suurempi osa suhtautui hankkeeseen myönteisesti (76 %). Erittäin huonosti tuntevista puolet kannatti hanketta ja puolet ei osannut sanoa mielipidettä.

Kuva 3-15. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen "Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava" sen mukaan kuinka hyvin vastaaja tuntee alueen, jolle kiviainesottoaluetta suunnitellaan.

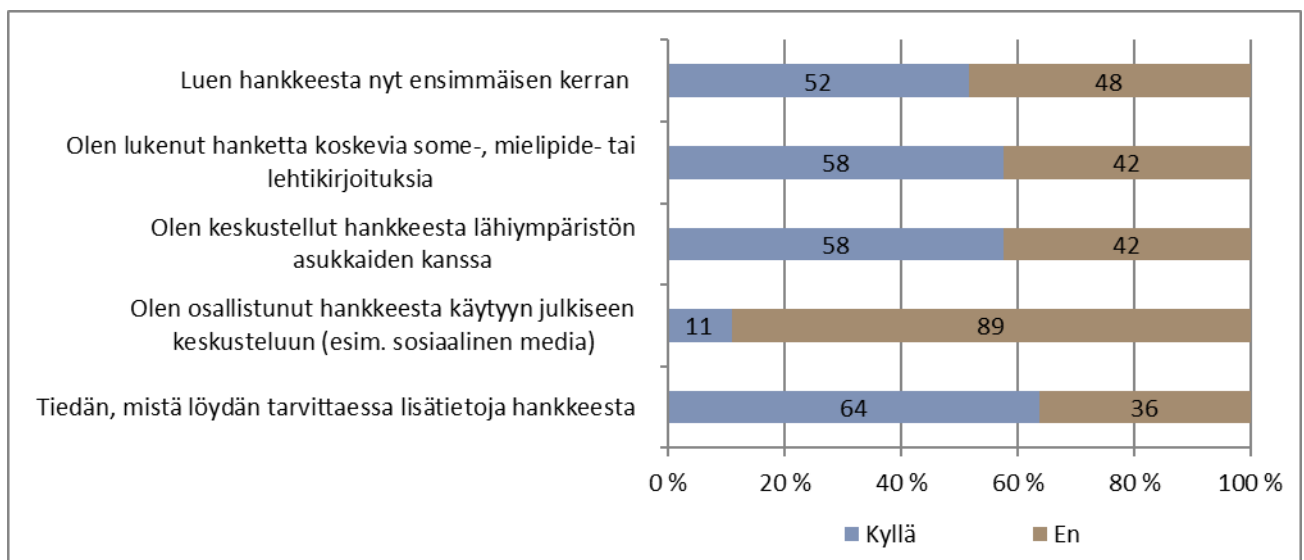
Vastaajilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä siitä mikä hankevaihtoehto olisi heidän mielestään **paras** (Kuva 3-16). Kaksi kolmesta vastaajasta oli sitä mieltä, että paras vaihtoehto olisi jokin toteutusvaihtoehtoista (VE1, VE2 tai VE3) ja suosituin niistä oli VE3: yli kolmasosa kaikista vastaajista piti sitä parhaana hankevaihtoehtona. Kolmasosa piti parhaana hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE0).

Kuva 3-16. Vastaajien suhtautuminen kysymykseen "Mikä hankevaihtoehto olisi mielestänne paras?" (n=49).

3.4 Yleiset kommentit ja tiedonsaanti

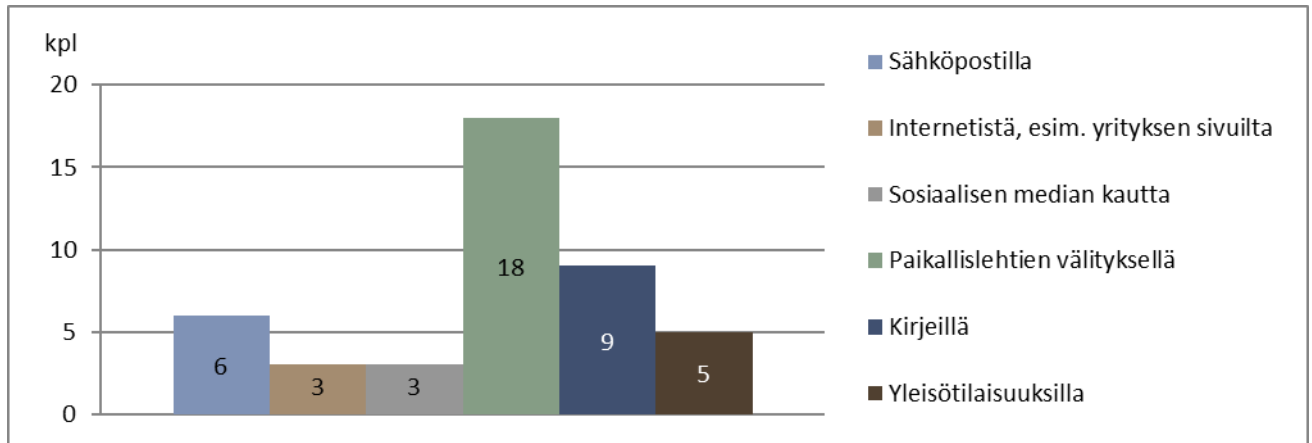
Hieman yli puolet vastaajista oli ollut **tietoinen hankkeesta** ennen asukaskyselyn saamista ja yli puolet oli myös keskustellut hankkeesta muiden lähiympäristön asukkaiden kanssa sekä lukenut hanketta koskevia kirjoituksia (Kuva 3-17). 11 % oli osallistunut julkiseen keskusteluun. Kyselyn saatteessa vastaajille ilmoitettiin hankevastaavan ja YVA-projektipäällikön yhteystiedot, sekä ympäristöhallinnon internet-sivu, josta löytyy lisää tietoa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja noin kaksi kolmesta vastaajista ilmoittikin tietävänsä mistä löytää tarvittaessa lisätietoja hankkeesta.

Kuva 3-17. Vastaukset kysymykseen "Oletteko saanut tietoa hankkeesta ja osallistunut hankkeesta käyttävään keskusteluun?" (n=55-62).

Noin kolmasosa vastaajista haluaisi saada **lisätietoa hankkeesta**. Avoimissa vastauksissa (17 kpl) selvästi yleisimpänä lisätietotarpeena nousi esiin hankkeen aikataulu ja eteneminen. Lisäksi yksittäisiä mainintoja esitettiin liittyen muun muassa hankkeeseen liittyvään kokonaisuuteen, Siikaniemen metsätien parantamisesta, vaikutuksista lähteisiin ja rahallisesti hyötyvistä tahoista.

Vastaajille annettiin mahdollisuus esittää **mieluisimmat tavat** lisätiedon toimittamiseen (Kuva 3-18). Eniten mainintoja sai paikallislehdet.

Kuva 3-18. Vastaukset kysymykseen "Miten haluaisitte jatkossa saada lisää tietoa hankkeesta?" (n=27).

Kyselyn lopussa vastaajat saivat esittää vapaasti muita kommentteja hankevastaavalle ja/tai kyselyn toteuttajalle. Avovastauksia annettiin 25 kpl ja ne liittyivät monipuolisesti pääasiassa itse hankkeeseen liittyviin asioihin ja huolenaiheisiin. Yli neljäsosassa vastauksista toivottiin hankkeelle menestystä. Seuraavassa on esitetty esimerkkejä avovastauksista:

"Hankkeessa tulisi käyttää mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä! Esim. maa-aineitten ajossa ja lastauksissa yms."

"Hankkeen toteutuspaikka on liian lähellä asutusta/taloja. Täällä asuu paljon lapsiperheitä. Muutin maalle, koska haluan olla hiljaisuudessa ja rauhassa luonnon keskellä."

"Lähteet on tärkeitä!"

"Toivottavasti tuulivoima ja kiviaineksen otto toteutuu täydessä laajuudessa."

"Alueen tiestö on muutenkin huonossa kunnossa, tämä rasittaa sitä entistä enemmän ja lisää liikennettä, huom. Turvallisuus! Isot ajoneuvot!"

"Toivottavasti Haapaveden yrittäjätkin saisivat osallistua tähän hankkeeseen."

"Jättäkää homma toteuttamatta."

"Tulevat sukupolvet kärsivät hankealueen haitoista pitkään, siis kymmeniä vuosia."

"Ottakaa murskeenne jo valmiilta Myllyviidanperällä sijaitsevalta alueelta, koska tuo hanke tulee pilaamaan meidän juomavetemme."

"Menestystä hankkeelle."

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

Piipsan Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Haapaveden Piipsannevan alueelle. Tuulivoimapuiston infrastruktuurin rakentaminen edellyttää merkittävässä määrin kiviainesta, mihin liittyen on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ja sen tueksi toteutettiin asukaskysely, jolla kerättiin lähialueen asukkaiden näkemyksiä ja mahdollisia huolenaiheita vaikutusten arvioinnin tueksi liittyen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön.

Kysely lähetettiin postitse kaikkiin talouksiin noin 5 km etäisyydelle hankealueesta ja lisäksi yhdystien 7980 (Kytökyläntie / Pyrrönperäntie) varren asutukselle välillä Kytökylä-Hatuperä. Kysely lähetettiin myös satunnaisotannalla etäämmälle hankealueesta (noin 10 km säteellä) siten, että riittävä kyselymäärä saavutettiin (300 kpl). Vastauksia palautui määräaikaan mennessä 72 kpl ja

vastausprosentiksi muodostui 24, joka on vastaaviin kyselytutkimuksiin verrattuna tavanomainen, mutta silti enemmistö kyselyn saaneista ei ilmaissut mielipidettään hankkeeseen liittyvistä asioista, mikä tuo epävarmuutta kyselyn tulosten yleistettävyyteen.

Vastaajista 89 % oli vakituksia asukkaita ja 11 % vapaa-ajan asukkaita. Yli puolet vastaajista oli yli 60-vuotiaita ja 79 % oli yli 40-vuotiaita, joten vastaajien keski-ikä oli varsin korkea. Vastaajista 75 % arvioi etäisyyden asunnostaan tai loma-asunnostaan hankealueelle olevan 5–10 km. Valtaosa (75 %) vastaajien asunnoista sijaitsi Haapavedellä ja loput Kärsämäellä ja Siikalatvalla. Vastaajat olivat asuneet tai lomailleet seudulla keskimäärin 40 vuotta (mediaani 36 vuotta). Suurempi osa (50 %) vastaajista suhtautui lähiseudulle (Haapavedelle, Kärsämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin myönteisesti kuin kielteisesti (25 %).

Lähes kaksi kolmesta vastaajasta tunsi alueen, jolle kiviainesottoaluetta suunnitellaan, vähintään melko hyvin. Suosituin hankealueen nykyinen käyttötapa oli marjastus tai sienestys, jota ilmoitti harrastavansa 41 % kysymykseen vastanneista. Seuraavaksi yleisimmät käyttötavat olivat luonnon tarkkailu, ulkoilu, patikointi tai hiihtäminen, metsästys ja laavulla oleilu, esimerkiksi makkaranpaisto.

Hankkeella uskottiin olevan positiivisia vaikutuksia erityisesti Haapaveden kunnan talouteen ja elinvoimaisuuteen sekä seudun työllisyyteen: noin kolme neljästä vastaajasta arvioi vaikutukset vähintään melko myönteisiksi.

Vastaajat arvioivat hankkeen vaikutukset toimintavaiheessa pääosin neutraaleiksi tai kielteisiksi kaikkien kysytyjen asioiden osalta. Hankkeella ei pääosin arvioitu olevan vaikutuksia seuraaviin asioihin:

- omiin toimeentulomahdollisuuksiin
- perheen jokapäiväiseen elämään
- oman kiinteistön arvoon
- turvallisuuteen
- asunnolle tai vapaa-ajan asunnolle kuuluviin ääniin

Kielteisimmät vaikutukset arvioitiin kohdistuvan seuraaviin asioihin:

- luonnonläheisyyteen ja rauhallisuuteen
- luonnonantimien keräämiseen (sienet ja marjat)
- metsästysmahdollisuuksiin
- kasvillisuuteen ja luontoon yleisesti

Erityisen herkkinä kohteina tai toimintoina joihin hankkeen uskottiin vaikuttavan mainittiin Koivikonperän pohjavesialue ja lähdevesi, pölyäminen, eläimistö: linnusto (mm. metso) ja riistaeläimet (mm. hirvi) sekä luonto yleisesti.

Kysyttäessä arviota hankkeen merkittävimmästä yksittäisestä myönteisestä vaikutuksesta, nousivat selvimmin esiin hankkeen työllisyysvaikutukset. Kielteisistä vaikutuksista nousi selvimmin esiin yleinen huoli vaikutuksista luontoon ja ympäristöön.

Yli puolet vastaajista suhtautui hankkeeseen eri näkökulmista yleisesti ottaen myönteisesti ja noin neljäsosa kielteisesti. Vastaajista 55 % piti hanketta vähintään melko kannatettavana ja 22 % ei pitänyt. Kannatuksessa ei ollut suuria eroja vastaajan asunnon tai loma-asunnon sijaintikuntien välillä. Myöskään vastaajan asunnon etäisyydellä hankealueesta ei näyttänyt olevan selvää yhteyttä hankkeeseen suhtautumisen kanssa. Seudulla asumis- tai lomailuvuosien kestolla näytti

olevan yhteys hankkeeseen suhtautumisen kanssa vain siltä osin, että yli 60 vuotta asuneet tai lomailleet suhtautuivat hankkeeseen myönteisemmin. Vastaajien suhtautumisella lähiseudulle (Haapavedelle, Kärämäelle ja Siikalatvalle) suunniteltuihin tuulipuistoihin oli selvä yhteys sen kanssa miten he suhtautuivat kiviainesottohankkeeseen: tuulipuistoihin myönteisesti suhtautuvat suhtautuivat myönteisesti myös kiviainesottohankkeeseen, ja päinvastoin. Melko huonosti hankealueen tuntevista suurempi osa suhtautui hankkeeseen myönteisesti kuin heistä, jotka tunsivat hankealueen paremmin.

Vastaajat saivat tuoda esiin näkemyksensä siitä mikä hankevaihtoehto olisi heidän mielestään paras. Kaksi kolmesta vastaajasta oli sitä mieltä, että paras vaihtoehto olisi jokin toteutusvaihtoehtoista (VE1, VE2 tai VE3) ja suosituin niistä oli VE3: yli kolmasosa kaikista vastaajista piti sitä parhaana vaihtoehtona. Kolmasosa piti parhaana hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE0).

Hieman yli puolet vastaajista oli ollut tietoinen hankkeesta ennen asukaskyselyn saamista ja yli puolet oli myös keskustellut hankkeesta muiden lähiympäristön asukkaiden kanssa sekä lukenut hanketta koskevia kirjoituksia. Noin kolmasosa vastaajista haluaisi saada lisätietoa hankkeesta ja selvästi yleisimpänä lisätietotarpeena nousi esiin hankkeen aikataulu ja eteneminen. Mieluisimpana lisätiedon toimittamistapana pidettiin paikallslehtiä. Vastaajille annettiin myös mahdollisuus antaa vapaita kommentteja hankevastaavalle ja/tai kyselyn toteuttajalle ja kommentit liittyivät hyvin monipuolisesti pääasiassa itse hankkeeseen liittyviin asioihin ja huolenaiheisiin. Yli neljäsosassa vastauksista toivottiin hankkeelle menestystä.

Asukaskyselyihin vastaajien keski-ikä on tyypillisesti korkea ja keskeisin hankealueen lähiseudun käyttömuoto liittyy yleensä luontoon ja siellä liikkumiseen, ja näin oli tässäkin kyselyssä. Tavanomaisesti asukaskyselyihin vastaa noin viidesosa-kolmasosa kyselyn saaneista ja on mahdollista, että hankkeisiin negatiivisesti suhtautuvat vastaavat kyselyihin aktiivisemmin kuin he joilla ei ole asiaan kantaa tai suhtautuminen on positiivinen. On myös mahdollista, että kyselyyn vastaamattomuus voi merkitä ainakin osalle kyselyn vastaanottajista sitä ettei heillä ole voimakkaita mielipiteitä hankkeeseen liittyvistä asioista. Hankkeen lähiseudun asukkaiden näkemyksiä ja suhtautumista kiviainestenottoon olisi hyvä selvittää esim. seurantakyselyillä koetuista vaikutuksista ja niiden merkityksistä asukkaille hankkeen toimintavaiheessa.

On suositeltavaa, että hankkeen yleisötilaisuuksista tiedotetaan jatkossakin laajasti eri intressiryhmiä, jotta mahdollisimman monella on mahdollisuus osallistua tilaisuuksiin. Myös vuoropuhelun riittävyteen on syytä kiinnittää huomiota hankkeen seuraavissakin vaiheissa. Esimerkiksi hankkeen lähialueella pidettävissä keskustelutilaisuuksissa olisi mahdollista jakaa alueen asukkaille ja toimijoille yksityiskohtaisempaa tietoa hankkeesta, ja tilaisuuksissa olisi myös mahdollista keskustella vapaamuotoisesti osallistujia kiinnostavista teemoista. Jatkosuunnittelussa ja ennen toiminnan aloittamista on suositeltavaa keskustella lähiasukkaiden ja muiden hankkeen vaikutuspiirissä olevien tahojen kanssa käytännön järjestelyistä, joilla hankkeesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voitaisiin minimoida.